

KRAJSKÝ ÚŘAD LIBERECKÉHO KRAJE

odbor životního prostředí a zemědělství

Číslo jednací
KULK 36324/2024
OŽPZ 623/2024

Oprávněná osoba/linka/email
Ing. Habrda/401
kristian.habrda@kraj-lbc.cz

Liberec
10. května 2024

NÁVRH OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY VEŘEJNOU VYHLÁŠKOU

Krajský úřad Libereckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, jako věcně i místně příslušný orgán ochrany přírody ve smyslu § 29 odst. 1) a § 67 odst. 1) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, podle § 171 zákona č. 500/2004 Sb., správního řád (dále jen „správní řád“), a § 77a odst. 5 písm. f) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „zákon“), a podle § 13h odst. 2 a současně § 37, § 43 a § 44 zákona vydává opatření obecné povahy:

OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY

Článek I.

Předmět úpravy

- Tímto opatřením obecné povahy se v rozsahu územní působnosti Krajského úřadu Libereckého kraje jako příslušného orgánu ochrany přírody (dále jen krajský úřad) stanovují bližší podmínky uplatňování Zásad regulace bolševníku velkolepého (*Heracleum mantegazzianum*) v České republice¹ (dále jen „Zásady regulace“) za účelem jeho odstranění, případně kontroly nebo izolace. Dle schválených Zásad regulace bolševníku velkolepého (*Heracleum mantegazzianum*) v České republice je jako dlouhodobý cíl stanovena úplná eradikace (úplné odstranění) bolševníku velkolepého na celém území ČR. Toto opatření obecné povahy se vztahuje na území Libereckého kraje v kompetenci krajského úřadu, tj. mimo území velkoplošných chráněných území (CHKO Jizerské hory, CHKO Lužické hory, CHKO Český ráj, CHKO České středohoří, CHKO Kokořínsko-Máchův kraj), území Krkonošského národního parku a jeho ochranného pásma.
- Současně se pro účel dle předchozího odstavce povoluje výjimka ze základních podmínek ochrany přírodních rezervací, konkrétně k používání biocidů, a uděluje souhlas k činnostem omezeným dle bližších podmínek ochrany v přírodních rezervacích a přírodních památkách a souhlas k činnostem omezeným v jejich

¹ Věstník MŽP č. 7, srpen 2023.

ochranných pásmech, konkrétně ke vjezdu, vstupu a používání chemických prostředků v těchto územích.

Článek II.

Opatření k regulaci

- (1) Při eradikaci bolševníku velkolepého se postupuje v souladu s kap. 3.1, 3.2, 3.3, 3.4. a 4.7.5 Zásad regulace.² Především je nutné:
 - a) Bolševník a jeho porosty eradikovat mechanicky či chemicky nebo kombinací obou metod. Přednostně je třeba řešit rostliny či porosty s významným rizikem dalšího šíření (podél cest, vodních toků atp.). Chemické zásahy je třeba provádět v souladu s rostlinolékařskými předpisy³.
 - b) Mechanické a chemické zásahy provádět ve vegetační době. Eradikaci rostlin je nutno provádět nejpozději do doby květu. Při zjištění kvetoucích rostlin je nutno květenství důkladně zlikvidovat (optimálně spálit) včetně semen tak, aby nedošlo k rozsypání a šíření semen.
 - c) Kontrolovat místo, kde byla opatření provedena, v následujícím roce i v dalších letech. V souladu se Zásadami regulace odstraňovat všechny zjištěné rostliny.
- (2) Údaje o provedení regulačních opatření, tj. zejména o místě, termínu a rozsahu zásahu, bezodkladně oznámit příslušnému orgánu ochrany přírody
- (3) Opatření k eradikaci bolševníku provádějí uživatelé nebo vlastníci pozemků v rámci běžné péče o pozemky.
- (4) Pokud uživatelé nebo vlastníci pozemků s výskytem bolševníku velkolepého jeho eradikaci neprovádějí, může je příslušný orgán ochrany přírody v rámci naplňování priorit dle čl. III vyzvat, aby za podmínek dle § 13j odst. 4 zákona zajistili její provedení, a informovat je o možnosti dalšího postupu dle § 68 odst. 3 a 4 zákona. Výzva se uživatelům či vlastníkům pozemků doručuje písemně, a není-li to možné nebo účelné, prostřednictvím veřejné vyhlášky.
- (5) Neobdrží-li krajský úřad do konce lhůty stanovené ve výzvě písemný projev vůle uživatele nebo vlastníka provést nezbytná regulační opatření, je v souladu s § 13j odst. 4 zákona oprávněn tato opatření provést sám.
- (6) Krajským úřadem budou v rámci mapování shromažďována data o výskytu bolševníku velkolepého na území Libereckého kraje. Při zjištění výskytu bolševníku velkolepého je nutno toto zjištění výskytu hlásit krajskému úřadu včetně dat o lokalizaci (číslo pozemku a katastrální území, GPS souřadnice atp.), popř. velikosti zjištěného porostu bolševníku (ks, metry čtvereční). Mapování výskytu bolševníku lze provádět i prostřednictvím aplikace BioLog (mobilní telefon).

² Viz také Standardy péče o přírodu a krajinu, Likvidace vybraných invazních druhů rostlin, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR.

³ Zákon č. 326/2004 Sb. o rostlinolékařské péči.

- (7) Krajským úřadem bude dále prováděn monitoring úspěšnosti prováděných opatření na všech evidovaných lokalitách s výskytem bolševníku.

Článek III.

Priority regulace

Pro eradikaci bolševníku velkolepého se stanovují tyto územní priority:

- 1. Na pozemcích s umístěním technické infrastruktury, zejména komunikací, železničních drah a produktovodů včetně jejich ochranných pásem, a na pozemcích vodních toků:**
 - a) Uživatelé nebo vlastníci pozemků zajistí při jejich správě a při údržbě technické infrastruktury či vodních toků, aby veškeré práce probíhaly v souladu se Zásadami regulace bolševníku velkolepého.
 - b) Krajský úřad jim bude předávat informace o místech výskytu bolševníku velkolepého a o požadavcích na provádění regulačních zásahů.
- 2. Na pozemcích ve vlastnictví obcí, kraje a státu, včetně pozemků svěřených do správy dalším subjektům:**
 - a) Uživatelé nebo vlastníci pozemků zajistí, aby všechny zásahy na těchto pozemcích probíhaly v souladu se Zásadami regulace. Průběžně navíc provádějí cílené kroky k odstranění bolševníku velkolepého.
 - b) Krajský úřad bude uživatelům nebo vlastníkům pozemků předávat informace o místech výskytu bolševníku velkolepého a o požadavcích na provádění regulačních zásahů.
- 3. Na lesních pozemcích ve vlastnictví státu a samosprávných subjektů, které jsou ve správě jimi zřizovaných organizací:**
 - a) Uživatelé, nebo vlastníci lesních pozemků průběžně provádějí cílené kroky k odstranění bolševníku velkolepého.
 - b) Zásahy k regulaci bolševníku velkolepého musí být prováděny v souladu se Zásadami regulace.
- 4. Na všech ostatních pozemcích včetně soukromých pozemků.**

Článek IV.

Obecná úprava

- (3) V rámci stavebních činností, zemních prací či těžby surovin je nutné dbát, aby nedocházelo k šíření bolševníku velkolepého.
- (4) Je-li to účelné, vyzve krajský úřad uživatele či vlastníky pozemků, na kterých byla provedena regulační opatření, postupem obdobným jako v čl. II. odst. 2, 3 a 4, aby dohodnutým způsobem zajistili opatření k obnově dotčených ekosystémů, popř. taková opatření učiní sám.

- (5) Šíření bolševníku velkolepého v důsledku nedodržování postupů dle Zásad regulace a tohoto opatření obecné povahy může být podle příslušných skutkových podstat obsažených v zákoně postihováno jako přestupek.

Článek V. Platnost

Toto opatření obecné povahy je platné do jeho zrušení Krajským úřadem Libereckého kraje (tj. do splnění cíle – dosažení úplné eradikace bolševníku).

Odůvodnění

Krajský úřad, jako příslušný orgán ochrany přírody podle ustanovení § 77a odst. 5 písm. g) a i) zákona, přistoupil k vydání tohoto opatření obecné povahy, kterým je řešena implementace nařízení EP a Rady (EU) č. 1143/2014, o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů, v rámci kterého byla novelou zákona (platnost a účinnost novely od 1. 1. 2022) uloženo vlastníkům a uživatelům pozemků a dalším osobám (orgány ochrany přírody) realizovat opatření k úplné eradikaci bolševníku velkolepého na celém území ČR. Ministerstvem životního prostředí byly náledně v roce 2023 vydány a schváleny **Zásady regulace bolševníku velkolepého (*Heracleum mantegazzianum*) v České republice**. Opatření obecné povahy jsou krajským úřadem ve smyslu § 13h odst. 2 zákona upřesňovány priority, postupy a opatření k regulaci bolševníku včetně termínů.

Bolševník velkolepý je impozantní rostlina, která pochází z oblasti centrální Asie (Kavkaz a z jihu přilehlé oblasti). Dorůstá výšky několika metrů (až pěti) a jeho bílá květenství mohou dosahovat i půl metru v průměru.

Bolševník je veden jako nebezpečný invazní druh, který je schopen ničit původní ekosystémy. Obsahuje látky, které u člověka způsobují těžké fotodermatitidy (dráždí kůži a způsobují vyrážky a puchýře). Vzhledem ke zdravotním rizikům je nezbytné používat při likvidaci bolševníku vhodný ochranný oděv, popř. další ochranné pomůcky (brýle nebo obličejový štít, respirátor). Je nutno si uvědomit, že prvotní kontakt s rostlinou a jejími šťávami je bezbolestný. Fototoxické reakce, které jsou příčinou následných problémů, se aktivují obvykle po 15 minutách osvětlení postižených míst.

Mechanické odstranění (ideální je rostlinu na jaře po vyrašení podrýt – přerušit kořeny cca 10 cm pod povrchem) je nutno provést před vysemeněním rostliny (obvykle to znamená v první půli května). Chemický postřik je optimální realizovat selektivním herbicidem. Totální herbicidy obsahující glyfosát (např. Roundup-Bioaktiv) a likvidují všechny zasažené rostliny. Aplikaci postřiku je třeba provést opět brzy na jaře, když rostliny dosáhnou výšky zhruba 20–40 cm, na konci května/začátku června je třeba postřik zopakovat. Obě metody lze kombinovat.

Vždy je nutno pamatovat na to, že nestačí výskyt rostliny potlačit, nemá-li se celá kalamita opakovat, je nutno ještě minimálně 10 let oblast pečlivě hlídat (setrvačnost semen v půdě).

Na území Libereckého kraje je v současnosti evidován spíše roztroušený bodový výskyt bolševníku (kusy či desítky kusů v rámci jednoho místa). Vyjímkou je oblast Železnobrodská, konkrétně obec Pěčcín, kde je výskyt bolševníku vyšší (stávající i bývalé zemědělské areály a jejich okolí). V tomto území jsou ale opatření proti výskytu bolševníku realizována již několik let a výskyt bolševníku se tak postupně daří potlačovat.

K bodům nařízení:

Jak již bylo konstatováno výše, povinnost úplné eradikace bolševníku velkolepého vyplývá z nařízení EP a Rady (EU) č. 1143/2014, o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů, která byla implementována v rámci novely zákona v roce 2021 s platností od 1. 1. 2022. Ministerstvem životního prostředí byly proto zpracovány a sochváleny Zásady regulace bolševníku velkolepého v České republice. Vydání tohoto nařízení navazuje na vydané zásady a upřesňuje postup a povinnosti jednotlivých subjektů v této věci.

Krajským úřadem jsou proto od roku 2022 shromažďována data o výskytu bolševníku a v roce 2023 byla provedena i opatření v území s největším výskytem rostlin. Krajský úřad bude v mapování výskytu bolševníku a jeho evidenci pokračovat. V rámci zákona byla hlavní činnost, tj. likvidace rostlin bolševníku velkolepého popř. jejich porostů, přenesena na vlastníky či uživatele pozemků s výskytem bolševníku. Dále nařízením uložena obecná povinnost pro všechny osoby informovat o zjištěném výskytu bolševníku krajský úřad, který tyto informace ověří a bude iniciovat řešení (vyzve vlastníka atp.). Nařízením je řešena i situace, kdy vlastník/uživatel pozemku nebude schopen zajistit k eliminaci výskytu bolševníku (viz § 13j odst. 4 zákona).

Časová platnost tohoto opatření obecné povahy byla stanovena s ohledem na uloženou nutnost úplné eradikace bolševníku na území Libereckého kraje.

Výzva

Krajský úřad v souladu s ustanovením § 172 odst. 1, 3 správního řádu, s odkazem na ustanovení § 177 odst. 1 správního řádu, vyzývá dotčené osoby, aby k tomuto návrhu opatření obecné povahy podávaly připomínky nebo námítky, a to nejpozději do 30 dnů ode dne jeho zveřejnění na úřední desce Krajského úřadu Libereckého kraje (den zveřejnění je pondělí 13. 5. 2024).

Poučení

K návrhu opatření obecné povahy může kdokoli, jehož práva, povinnosti nebo zájmy mohou být opatřením obecné povahy přímo dotčeny, uplatnit u správního orgánu písemné připomínky. Vlastníci nemovitostí, jejichž práva, povinnosti nebo zájmy související s výkonem vlastnického práva mohou být opatřením obecné povahy přímo dotčeny, mohou rovněž podat proti návrhu opatření obecné povahy písemné odůvodněné námítky ke správnímu orgánu ve lhůtě 30 dnů ode dne jeho zveřejnění. Zmeškání úkonu nelze prominout. Připomínky se podávají v písemné podobě a musí splňovat rámcové náležitosti podání podle ustanovení § 37 správního řádu. Nechá-li se některá osoba zastupovat, předloží jeho zástupce písemnou plnou moc.

Návrh opatření obecné povahy je zveřejněn v úplné podobě na elektronické úřední desce krajského úřadu. V listinné podobě je možné do návrhu opatření obecné povahy nahlédnout

na Krajském úřadu Libereckého kraje, v kanceláři č. 1123, 11. patro, a to vždy v pondělí nebo ve středu od 8:00 do 17:00 hodin, v ostatní dny pouze po předchozí telefonické dohodě (tel. 485 226 401).

RNDr. Jitka Šádková
vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství

K vyvěšení na úřední desce:

Všechny obce a města Libereckého kraje, vyjma těch, které leží celým svým obvodem na území CHKO či KRNP a jeho ochranného pásma.

Podle ustanovení § 172 odst. 1 správního řádu, bude tento návrh opatření obecné povahy po dobu min. 15 dnů vyvěšen na úřední desce níže uvedených správních orgánů.

Současně správní úřad příslušný pro vyvěšení a podání zprávy o vyvěšení potvrzuje, že tato písemnost byla zveřejněna způsobem umožňující dálkový přístup, podle věty druhé ustanovení § 25 odst. 2 správního řádu.

Vyvěšeno dne:

Sejmuto dne:

Razítko, podpis orgánu, který potvrzuje vyvěšení a sejmutí návrhu opatření obecné povahy.

Obdrží obce:

1. Obec Bělá
2. Obec Benešov u Semil
3. Obec Bezděz
4. Obec Bílá
5. Obec Bílý Kostel nad Nisou
6. Obec Blíževedly
7. Obec Bohatice
8. Obec Bozkov
9. Obec Bradlecká Lhota
10. Obec Brniště
11. Obec Bukovina u Čisté
12. Obec Bulovka

13. Obec Bystrá nad Jizerou
14. Obec Cetenov
15. Město Cvikov
16. Obec Černousy
17. Město Česká Lípa
18. Město Český Dub
19. Obec Čistá u Horek
20. Obec Čtverín
21. Obec Dalešice
22. Obec Dětřichov
23. Obec Dlouhý Most
24. Město Doksy
25. Obec Dolní Řasnice
26. Obec Držkov
27. Město Dubá
28. Obec Dubnice
29. Město Frýdlant
30. Obec Frýdštejn
31. Obec Habartice
32. Obec Háje nad Jizerou
33. Obec Hamr na Jezeře
34. Obec Heřmanice
35. Obec Hlavice
36. Město Hodkovice nad Mohelkou
37. Městys Holany
38. Obec Holenice
39. Obec Horka u Staré Paky
40. Obec Horní Branná
41. Obec Horní Libchava
42. Obec Horní Řasnice
43. Město Hrádek nad Nisou
44. Obec Hrubá Skála
45. Obec Chlum
46. Obec Chotovice
47. Obec Chotyně
48. Město Chrastava
49. Obec Chuchelna
50. Město Jablonec nad Jizerou
51. Statutární město Jablonec nad Nisou
52. Město Jablonné v Podještědí
53. Obec Janovice v Podještědí
54. Obec Janův Důl
55. Obec Jenišovice
56. Obec Jeřmanice
57. Obec Jesenný
58. Obec Jestřebí
59. Město Jilemnice
60. Obec Jílové u Držkova
61. Obec Jindřichovice pod Smrkem
62. Obec Karlovice

63. Obec Koberovy
64. Obec Kobyly
65. Obec Kořenov
66. Obec Košťálov
67. Obec Kozly
68. Obec Krásný Les
69. Obec Kravaře
70. Obec Kruh
71. Obec Kryštofovo Údolí
72. Obec Křižany
73. Obec Ktová
74. Obec Kunratice
75. Obec Kunratice u Cvikova
76. Obec Kvítkov
77. Obec Lázně Libverda
78. Obec Lažany
79. Obec Levínská Olešnice
80. Statutární město Liberec
81. Městys Libštát
82. Obec Líšný
83. Město Lomnice nad Popelkou
84. Obec Loužnice
85. Město Lučany nad Nisou
86. Obec Luka
87. Obec Malá Skála
88. Obec Maršovice
89. Obec Martinice v Krkonoších
90. Město Mimoň
91. Obec Mírová pod Kozákovem
92. Obec Mníšek
93. Obec Modřišice
94. Obec Mříčná
95. Obec Nová Ves
96. Obec Nová Ves nad Nisou
97. Obec Nová Ves nad Popelkou
98. Město Nové Město pod Smrkem
99. Obec Noviny pod Ralskem
100. Město Nový Bor
101. Obec Ohrazenice
102. Obec Okna
103. Obec Okrouhlá
104. Obec Olešnice
105. Město Osečná
106. Obec Paceřice
107. Obec Pěnčín
108. Obec Pěnčín
109. Obec Pertoltice
110. Obec Pertoltice pod Ralskem
111. Obec Peřimov
112. Obec Plavy

113. Obec Poniklá
114. Obec Proseč pod Ještědem
115. Obec Provoďín
116. Obec Přepeře
117. Obec Příkrý
118. Obec Příšovice
119. Obec Pulečný
120. Obec Radčice
121. Obec Radimovice
122. Obec Rádlo
123. Obec Radostná pod Kozákovem
124. Obec Radvanec
125. Město Ralsko
126. Město Raspenava
127. Město Rokytnice nad Jizerou
128. Obec Roprachtice
129. Město Rovensko pod Troskami
130. Obec Roztoky u Jilemnice
131. Obec Roztoky u Semil
132. Město Rychnov u Jablonce nad Nisou
133. Obec Rynoltice
134. Město Semily
135. Obec Skalice u České Lípy
136. Obec Skalka u Doks
137. Obec Skuhrov
138. Obec Slaná
139. Obec Sloup v Čechách
140. Město Smržovka
141. Obec Soběslavice
142. Obec Sosnová
143. Obec Stráž nad Nisou
144. Město Stráž pod Ralskem
145. Obec Stružinec
146. Obec Stružnice
147. Obec Studenec
148. Obec Stvolínky
149. Obec Světlá pod Ještědem
150. Obec Svijanský Újezd
151. Obec Svijany
152. Obec Svojek
153. Obec Svojkov
154. Obec Svor
155. Obec Sychrov
156. Obec Syřenov
157. Obec Šimonovice
158. Obec Tachov
159. Město Tanvald
160. Obec Tatobity
161. Obec Troskovice
162. Obec Tuhaň

163. Město Turnov
164. Obec Velenice
165. Město Velké Hamry
166. Obec Velký Valtinov
167. Obec Veselá
168. Obec Víchová nad Jizerou
169. Obec Višňová
170. Obec Vlastiboř
171. Obec Vlastibořice
172. Obec Vrchovany
173. Obec Všelibice
174. Obec Všeň
175. Město Vysoké nad Jizerou
176. Obec Záhoří
177. Obec Zahradky
178. Město Zákupy
179. Městys Zásada
180. Městys Zdislava
181. Obec Zlatá Olešnice
182. Obec Žďárek
183. Obec Ždírec
184. Město Železný Brod
185. Obec Žernov

Na vědomí:

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov
Správa KRNAP, Dobrovského 3 543 01 Vrchlabí
Ministerstvo životního prostředí, Sekce ochrany přírody a krajiny, Vršovická 1442/65, Praha 1

Přílohy:

Příloha č. 1: Přehled metod dle Zásad regulace bolševníku velkolepého.

Příloha č. 1: Přehled metod dle Zásad regulace bolševníku velkolepého, kapitoly 4.7.5.

Aplikace přípravku (herbicidu)	Období zásahu	Metoda	Číslo stránky v zásadách regulace	Je potřeba způsobilost aplikaci? ⁴
NE	Zjara hned po vyrašení rostlin	Mechanické podrývání rostlin	24	NE
ANO	Nejpozději do doby květu	Aplikace herbicidu na listy rostlin	25	ANO
ANO	Zjištění kvetoucí rostliny	Je nutno květ a zejména semena důkladně zničit (spálit) tak, aby nedošlo k rozšíření semen. Na zbytek rostliny aplikovat herbicid	25	ANO

Obecné zásady

Bolševník je vhodné odstraňovat kombinací obou metod, tj. mechanické a chemické. Optimální postup je malé rostliny podrýt rýčem (přerušení kořene 10-15 cm pod zemí) a vyrytou rostlinu nechat na vhodném stanovišti uschnout. Mechanickou likvidaci je vhodné provádět hned po vyrašení rostlin. Při následné kontrole (červen) je optimální provést postřik nalezených rostlin selektivním herbicidem. Při zjištění kvetoucí rostliny je třeba odstranit květ a důkladně jej zničit včetně semen (spálit) tak, aby nedošlo k šíření semen. Na zbylou rostlinu aplikovat herbicid. Chemické přípravky (herbicidy) je třeba používat **v souladu s jejich povolením a s pokyny uvedenými na obalu.**⁵ Potlačování bolševníku zejména na zemědělských pozemcích je možné i prováděním hospodaření (kosení, pastva). Management na eradikaci bolševníku je na zasažených pozemcích provádět po dobu alespoň 15 let.

⁴ Viz. Odborná způsobilost pro nakládání s přípravky [<https://eagri.cz/public/portal/ukzuz/pripravky-na-or/odborna-zpusobilost>]. Údaje jsou platné ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy.

⁵ Informace o přípravcích na ochranu rostlin jsou k dispozici na webových stránkách ÚKZÚZ:

Registr přípravků na ochranu rostlin [<https://eagri.cz/public/app/eagriapp/POR/>];

Rostlinolékařský portál [https://eagri.cz/public/app/srs_pub/fytoportal/public/#rlp].